

บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review)

THE VEGETARIAN

ยงยุทธ ขำคง

Yongyut Khamkong

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

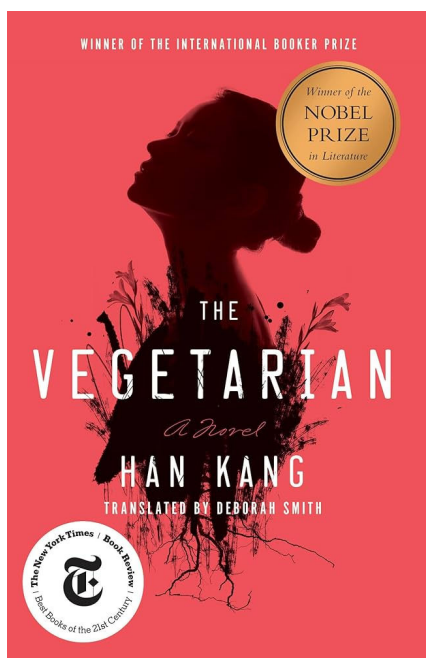
Phranakhon Rajabhat University

Email: yongyut.k@pnru.ac.th

Received : May 2, 2025;

Revised : May 27, 2025;

Accepted : May 27, 2025

หนังสือ The Vegetarian (มังสวิรัต) เป็นผลงานการประพันธ์ของ ฮัน กัง (Han Kang) ชาวเกาหลีใต้ที่ได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณกรรมปี ค.ศ. 2024 และเป็นผู้หญิงคนแรกในทวีปเอเชียที่ได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณกรรม หนังสือเล่มที่นำมาวิพากษ์นี้ตีพิมพ์ในปี 2015 เป็นฉบับแปลมาจากภาษาเกาหลีเป็นภาษาอังกฤษ โดย Deborah Smith ต้นฉบับภาษาเกาหลีได้รับการตีพิมพ์ในปี 2007 ฉบับแปลมีเลข ISBN 9781101906118 โดยสำนักพิมพ์ Hogarth หนังสือมีความยาว 185 หน้า เคยมีการแปลเป็นภาษาไทยหลายครั้ง เช่น ฉบับแปลของมินตรา อินทรรัตน์ ใช้ชื่อภาษาไทยว่า *เดอะเวเจอเทเรียน* เรายังพบว่าหนังสือเล่มนี้มีการนำไปใช้ในการเรียนการสอนด้านงานวรรณกรรมและการแปลในหลายประเทศทั่วโลก ในไทยที่พบคือการทำสารนิพนธ์ระดับปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาวิชาการแปลภาษาอังกฤษและไทย โดยแปลชื่อเรื่องของ

นิยายว่า “มังสวิรัต ปัญหา รากะ และอิสตรี” โดย ประภัสสร ศรีสุวรรณ เป็นต้น

นับแต่ปี 2007 มีการแปล The Vegetarian เป็นภาษาต่าง ๆ ถึง 32 ภาษา และหนังสือได้รับรางวัลระดับโลกและการเชิดชูเกียรติในหลายรายการ อาทิ Man Booker International Prize 2016 ของประเทศอังกฤษ หนังสือพิมพ์ New York Times จัดให้ The Vegetarian อยู่อันดับที่ 49 จากนิยาย 100 เล่มที่ดีที่สุดของศตวรรษ 21 และนิตยสาร Time ยกย่องให้ The Vegetarian เป็นหนังสือที่ดีที่สุดในปี 2016 เป็นต้น และในปี 2009 มีการนำหนังสือมาเป็นภาพยนตร์ที่เกาหลีใต้ มีชื่อว่า The Vegetarian หนังสือแบ่งออกเป็น 3 ตอน มีเนื้อหาโดยย่อดังนี้

ตอนที่ 1 The Vegetarian มังสวิรัต

เป็นการเล่าเรื่องจากคำบอกเล่าของผู้ชายคนหนึ่งที่เป็นสามีของ ยองเฮ ภรรยาของเขา คินหนึ่งยอง เฮฝันร้ายและเห็นเลือด เนื้อสัตว์และความรุนแรง เมื่อตื่นขึ้นมาเธอจึงตัดสินใจยุติการกินเนื้อสัตว์ การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้สามีของเธอไม่พอใจอย่างมาก โดยเฉพาะเมื่อต้องไปกินเลี้ยงกับเพื่อนและหัวหน้างานที่บริษัท สามีของยองเฮรู้สึกเสียหน้าอย่างมาก จึงนำเรื่องนี้ไปบอกแก่ครอบครัวของยองเฮ จนนำไปสู่ความ

ขัดแย้งที่รุนแรงขึ้น เมื่อพ่อของยองเฮพยายามยึดเย็ดเนื้อสัตว์ให้ยองเฮกิน แต่ยองเฮไม่ยอมกินและใช้มีดตัดข้อมือตัวเองทำให้บาดเจ็บสาหัส นับแต่นั้นยองเฮถูกมองจากคนในครอบครัวว่าเป็นคนสติไม่สมประกอบ

ตอนที่ 2 The Mongolian Mark รอยปาน

ตอนนี้เล่าเรื่องโดยพี่ชายของยองเฮ เขาเป็นคนที่ช่วยแบกยองเฮไปโรงพยาบาล และเมื่อสามีของยองเฮหายขาดจากยองเฮ ทำให้ยองเฮอยู่คนเดียวในหอพัก พี่ชายได้ยินเรื่องเล่าเกี่ยวกับยองเฮจากอินเฮ ภรรยาของเขาเองโดยเฉพาะเรื่องปานดำที่ก้นของยองเฮ ทำให้เขาเกิดความรู้สึกต้องการทางเพศขึ้นมาและต้องการเห็นปานดำนั้น พี่ชายเป็นศิลปินที่อยากจนอาศัยการดูแลจากอินเฮจึงดำรงชีวิตอยู่ได้ เขาหลงชอบรูปร่างผอมบางของยองเฮและใช้อูบายให้ยองเฮมาเป็นนางแบบงานของเขา เขาวาดรูปดอกไม้และพืชพรรณไม้ต่างๆ บนร่างเปลือยของยองเฮ และถ่ายวิดีโอเก็บไว้ ในที่สุดเขาก็มีความสัมพันธ์ลึกซึ้งและหลับนอนกับยองเฮหลายครั้ง เขาไม่ได้รักยองเฮแต่ต้องการอาศัยร่างกายของยองเฮเพื่องานศิลปะและเพื่อปลดปล่อยความต้องการของตัวเองเท่านั้น อาการทางจิตเวชของยองเฮมีมากขึ้น เธอมักชอบแก้ผ้าอาบแดดต่อหน้าผู้คนและไม่สามารถสื่อสารกับคนทั่วไปได้ แต่นั่นยังทำให้พี่ชายของยองเฮมีความปรารถนาในร่างกายของเธอมากขึ้น ในที่สุดอินเฮจับได้ว่าเขาเป็นชู้กับน้องสาวตัวเอง จึงเรียกรถพยาบาลให้มารับตัวสามีและน้องสาวไปที่โรงพยาบาลจิตเวช และเป็นภาระของอินเฮที่ต้องคอยหมั่นมาดูแลน้องสาวอยู่เสมอ แพทย์ตรวจอาการทางจิตของสามีอินเฮไม่พบจึงปล่อยตัวเขาไป ส่วนยองเฮต้องรักษาอาการจิตเวชที่โรงพยาบาล อินเฮขอหย่ากับสามีและไม่ยอมให้เขามาพบลูกของเธออีกต่อไป

ตอนที่ 3 The Flaming Trees ต้นไม้เพลิง

เป็นการเล่าเรื่องผ่านคำบอกเล่าของอินเฮ พี่สาวที่คอยดูแลยองเฮในยามที่ยองเฮไม่มีใครเหลืออีกแล้ว อินเฮไปเยี่ยมยองเฮที่โรงพยาบาลจิตเวชและพบว่ายองเฮอยากเป็นต้นไม้ เหมือนกับที่เธอเคยถูกพี่ชายวาดรูปต้นไม้และดอกไม้บนร่างกายของเธอ เธอไม่ยอมกินอาหารใดๆ อีกแล้วจนหมดต้องให้สารอาหารทางเส้นเลือด และให้ยาสลบแก่เธอเพื่อให้อยู่นิ่งๆ ยองเฮเคยหลบหนีออกไปนอกโรงพยาบาลและเข้าไปอยู่ในป่า เพราะเธออยากเป็นต้นไม้และเติบโตที่นั่น ตำรวจต้องออกไปตามหาตัวเธอจนเจอและนำกลับมาที่โรงพยาบาล อินเฮเป็นห่วงน้องสาวและพยายามเกลี้ยกล่อมให้ยองเฮกินอาหารที่เธอนำมา แต่ยองเฮไม่ยอมกิน หมอบอกว่าต้องบังคับให้อาหารทางสายยางผ่านลำคอกลงไป แต่ยองเฮดิ้นรนและดึงสายยางออก และหมอจึงบังคับให้นำคนไข้ไปโรงพยาบาลที่ดีกว่านี้ มิฉะนั้นยองเฮจะขาดสารอาหารจนตาย ขณะที่อยู่บนรถพยาบาล อินเฮบอกยองเฮว่า เธอเองก็ฝันร้ายเช่นกัน แต่เธอเลือกที่จะสู้เพื่อลูกและเพื่อยองเฮต่อไป เรื่องราวจึงจบลงที่ตรงนี้

วิพากษ์หนังสือ

การดำเนินเรื่องที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว และมีการบรรยายที่มีรายละเอียดมากเป็นเสน่ห์ของ The Vegetarian หลายคนที่จะอ่านจะพูดเหมือนกันว่า หนังสือเล่มนี้ดึงดูดให้นักอ่านเข้าไปอยู่ในโลกของยองเฮ และได้สัมผัสความรู้สึกที่แท้จริงของผู้หญิงธรรมดาๆ คนหนึ่งที่อยากจะทำเลือกเส้นทางชีวิตของตัวเองด้วยการไม่กินเนื้อสัตว์ ตลอดทั้งเรื่อง 185 หน้าของหนังสือ ยองเฮแทบจะไม่พูดอะไรเลย แต่เธอกลับแสดงอิทธิพลทางความคิดไปสู่ตัวละครอื่นๆ และผู้อ่านได้อย่างน่าสนใจ จุดที่น่าสนใจอื่นๆ ที่ควรกล่าวถึงได้แก่

1. โลกเจียบของยองเฮ Han Kang เลือกที่จะไม่เล่าเรื่องผ่านความคิดของยองเฮที่เป็นตัวละครหลัก ทั้งๆ ที่ผู้อ่านอยากจะได้ข้อมูลความรู้สึกที่อยู่ในใจของยองเฮ แต่ทั้งสามตอนที่ปรากฏกลับเป็นการเล่าเรื่องจากปากของคนอื่นทั้งสิ้น ยองเฮจึงไม่มีสิทธิ์เลือกวิถีชีวิตของตัวเองเลย คนอื่นๆ เป็นผู้ตีความความรู้สึกของยองเฮตลอดทั้งเรื่อง เช่น พ่อของยองเฮแสดงออกให้เห็นว่า พ่อสั่งอะไร เธอก็ควรต้องทำตามทุกอย่าง เพราะพ่อเป็นผู้หวังดีต่อลูก ดังนั้นพ่อจึงบังคับให้ลูกต้องกินเนื้อสัตว์ให้ได้ สามียองเฮก็ต้องการเรื่องบนเตียงกับยองเฮและเมื่อรู้สึกว่ายองเฮไม่ทำตามที่บอก เขาก็ขอลีกกับเธอไป พี่ชายของยองเฮก็ต้องการงานศิลปะบนเรือนร่างของยองเฮและต้องการร่วมหลับนอนกับเธอเท่านั้น เขาไม่ได้ต้องการความรักหรือเอื้ออาทรต่อยองเฮ และอินเฮที่รักน้องสาวและคอยมาดูแลยองเฮที่โรงพยาบาลก็พยายามจะบอกให้ยองเฮกินอาหารและมีชีวิตอยู่ต่อไปให้ได้ ทุกๆ คนที่เข้ามาในชีวิตของยองเฮจึงมักทำตัวเป็นผู้ชี้แนะยองเฮว่า ให้ทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ โดยมีได้มีเยื่อใยที่จะรับฟังความคิดเห็นของเธอ ยองเฮจึงเป็นตัวแทนของแม่บ้านชาวเกาหลีที่ดูแลครอบครัวและอยู่ในโลกเจียบของตัวเอง โดยมีวัฒนธรรมและสังคมเป็นตัวกำหนด พวกเขาไม่มีเสียงที่จะแสดงความคิดเห็นมากนัก สังคมต้องการให้ผู้หญิงเป็นเช่นนั้น

2. อาการทางจิตเวชของยองเฮที่ชอบถอดเสื้อผ้าอาบแสงแดดและไม่แคร์สายตาของผู้คน ถูกมองว่าเป็นอาการทางจิต แต่ Han Kang ก็พยายามบอกให้เห็นว่าทุกคนที่อยู่รอบตัวยองเฮก็ล้วนมีอาการทางจิตประสาทรากกันทั้งสิ้น พ่อของยองเฮที่ยึดติดกับการใช้กำลังแบบทหารเก่า สามียองเฮที่ไม่เห็นใจภรรยาและเห็นแก่ตัว พี่ชายที่หมกมุ่นอยู่กับงานศิลปะและเรื่องบนเตียง อินเฮที่จมปลักอยู่กับความทุกข์ของตัวเองอยู่คนเดียว การที่ยองเฮเข้าไปสู่โลกของตัวเองและอยู่กับตัวเองโดยไม่สนใจคนอื่น ๆ กลับถูกมองว่าเป็นอาการทางจิตประสาท แต่สังคมรอบข้างเธอกลับเต็มไปด้วยความรุนแรง ความหมกมุ่น และความทุกข์แสนสาหัส จนอาจมองอีกมุมหนึ่งได้ว่า ยองเฮมีอิสระที่จะอยู่กับตัวเองได้ การเป็นบ้าหรือการมีอิสระในโลกภายในจิตใจของยองเฮ จึงยังคงเป็นที่ถกเถียงว่ามันเป็นโลกชนิดใดกันแน่ โลกที่เต็มไปด้วยความรุนแรงและความเห็นแก่ตัว นี่คือนโลกที่ยองเฮควรจะอยู่อาศัยจริงๆ หรือ หรือว่าสิ่งที่เธอทำอยู่นั้นเป็นสิ่งที่เหมาะสมแล้ว เพราะเป็นโลกภายในจิตใจที่เต็มไปด้วยความงดงาม ความอยากเป็นต้นไม้ที่เติบโตอย่างอิสระในป่าอย่างที่ยองเฮอยากกระทำ

3. ผู้หญิงเกาหลีกับสิ่งที่สังคมคาดหวังให้เป็น The Vegetarian สะท้อนแรงกดดันของสังคมที่ทับถมมาที่ผู้หญิงของเกาหลีที่ต้องอยู่กับขนบธรรมเนียมแบบโบราณ การเป็นผู้ว่านอนสอนง่าย และทำตามสิ่งที่สามีและผู้ชายต้องการ โดยไม่มีตัวเลือกในชีวิตมากนัก ผ่านตัวละครที่เป็นผู้หญิงอย่างยองเฮที่ไม่มีอาชีพและรายได้ เธอเป็นแม่บ้านที่คอยดูแลบ้านและรอคอยสามีกลับมา เมื่อเธอตัดสินใจเลือกที่จะไม่กินเนื้อสัตว์ จึงเหมือนเธอแสดงออกซึ่งความเป็นตัวของตัวเอง และตัดสินใจเลือกเส้นทางชีวิตของตัวเอง คนที่อยู่รอบข้างจึงไม่สามารถยอมรับเธอได้ สามียองเฮ พ่อและแม่ก็ตีตัวออกห่างและถึงขั้นไม่เคยมาเยี่ยมเธอเมื่อเธอต้องอยู่ในโรงพยาบาลจิตเวชเพียงคนเดียว อินเฮที่เป็นพี่สาวเธอก็มีชีวิตไม่ต่างกัน เธอต้องเลี้ยงลูกเพียงลำพังขณะที่สามีที่เป็นศิลปินไม่เคยกลับมาช่วยดูแลลูกและธุรกิจร้านค้าของครอบครัวเลย หน้าซ้ำสามียองเฮยังลักลอบเป็นชู้กับน้องสาวของเธออีก เธอจึงเป็นตัวแทนของผู้หญิงเกาหลีที่ต้องอดทนอย่างเงียบๆ และไม่มีปากเสียงในสังคมหรือในครอบครัว เธอไม่กล้าแม้แต่จะออกมาปกป้องน้องสาวเมื่อยองเฮกำลังถูกบังคับโดยเหล่าผู้ชายให้ยองเฮต้องกินเนื้อสัตว์ เธอรู้สึกผิดที่ตัวเองไม่ลุกขึ้นมาปกป้องน้องตัวเอง หรือแม้แต่แม่ของยองเฮก็ทำได้เพียงการร้องไห้เท่านั้น และทำตามสิ่งที่สามีบอกให้กระทำ แม้จะรักลูกเพียงใด แม่ก็ไม่สามารถจะพูดอะไรได้ ทำได้เพียงการนั่งเงียบเท่านั้น สังคมเกาหลีที่อยู่ในนิยายเล่มนี้จึงบ่งบอกให้เห็นว่า

เป็นโลกของผู้ชายเป็นใหญ่ และผู้หญิงต้องเชื่อฟังคำสั่ง เป็นแม่บ้านที่เลี้ยงดูลูกและทำงานบ้าน และต้องไม่มีตัวตนในสังคม ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นใดๆ ได้ ไม่สามารถจะเลือกเส้นทางชีวิตตัวเองได้ The Vegetarian ยังสะท้อนให้เห็นอีกว่า ผู้ชายที่อาวุโสอย่างพ่อของยองเฮต้องเป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดที่ใครๆ ก็มีโอกาสทัดทานได้ คำสั่งของพ่อคือคำสั่งศักดิ์สิทธิ์ เมื่อเขาบังคับให้ยองเฮต้องกินเนื้อ เธอก็ต้องกิน เมื่อไม่กิน เธอจึงเลือกทางออกเดียวคือการพยายามฆ่าตัวตาย

4. ผู้หญิงในฐานะวัดพุทธทางเพศ Han Kang ได้บรรยายฉากอิโรติกที่เป็นแนวทางคล้ายงานเขียนของทางญี่ปุ่นและทางตะวันตกที่บรรยายฉากอิโรติกอย่างชัดเจน ไม่ซ่อนเร้นอำพราง ซึ่งเราไม่มีโอกาสได้เห็นในวรรณกรรมของไทยบ่อยนัก ยองเฮถูกกระทำทางเพศอย่างไม่เต็มใจจากสามีตัวเอง และจากการหลอกลวงของพี่ชาย และเกือบจะกลายเป็นเหยื่อของเพื่อนพี่ชายอีกด้วย การถูกใช้ร่างกายเพื่อการวาดภาพบนร่างกายที่เปลือยเปล่า และใช้บำบัดความต้องการทางเพศจากพี่ชาย กลายเป็นจุดไฮไลต์ที่สำคัญของนิยายเรื่องนี้ ผู้หญิงเกาหลีถูกคาดหวังให้มีความสวยงาม ผอม หุ่นดี และเป็นผู้ที่ผู้ชายจะมาเลือกเพื่อเป็นคู่ครองหรือเพื่อประโยชน์ในทางเพศ ยองเฮถูกกระทำจนต้องเข้าไปอยู่ในโลกของตัวเองในโรงพยาบาลจิตเวช แต่เธอไม่สามารถแม้แต่จะเลือกเป็นมิ่งขวัญชีวิตซึ่งเป็นข้อแม้ของชีวิตต่างๆ ที่ต้องเอาชีวิตเข้าแลกมา ในขณะที่ผู้ชายที่อยู่ในเนื้อเรื่องกลับสามารถควบคุม สิ่งการ และเลือกเส้นทางเดินชีวิตของตัวเองได้อย่างอิสระ โดยอาศัยตัวละครหญิงเพื่อพ่วงชีพ หรือเพื่อตอบสนองความต้องการของตนในแต่ละวัน การกระทำของยองเฮจึงเหมือนการประท้วงสังคมที่ผู้ชายเป็นใหญ่ ประท้วงด้วยการไม่ยอมทำตามคำสั่งของผู้ชายอีกต่อไป และเลือกที่จบชีวิตของตนเอง และอยู่ในโลกภายในจิตใจของตนเองเท่านั้น Han Kang ผู้ประพันธ์ได้ท้าทายความเชื่อและขนบธรรมเนียมนี้ออกสู่สายตาชาวโลกอย่างไม่หวาดกลัว และเธอได้รับการยกย่องในงานวรรณกรรมชิ้นเอกนี้ ซึ่งได้รับรางวัลระดับโลกหลายรายการรวมถึงรางวัลโนเบลอีกด้วย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า เธอได้แสดงเสียงของผู้หญิงเกาหลีออกมา เปิดเผยตัวตนของผู้หญิงเกาหลีที่ยังไม่มีใครกล้ากระทำ

กล่าวโดยสรุป วรรณกรรมเล่มนี้เป็นเพชรน้ำเอกแห่งงานวรรณกรรมของเอเชียและเป็นงานที่นำความภาคภูมิใจมาสู่ชาวเอเชียโดยเฉพาะเสียงสะท้อนจากผู้หญิงเอเชีย The Vegetarian เป็นนิยายเล่มแรกของ Han Kang ที่ได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งทำให้ผู้ประพันธ์ได้รับการยกย่องเชิดชูและได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณกรรม และเป็นผู้หญิงชาวโลกตะวันออกคนแรกที่ได้รับรางวัลนี้ในประวัติศาสตร์ของโนเบล เมื่อหนังสือ The Vegetarian ได้รับการตีพิมพ์ด้วยภาษาเกาหลีมียอดขายกว่า 20,000 เล่ม หลังจากหนังสือได้รับรางวัล The Man Booker International Prize ในปี 2016 หนังสือได้รับการแปลกว่า 30 ภาษาและมียอดขายกว่า 1 ล้านเล่มอย่างรวดเร็ว และจะมียอดขายมากขึ้นไปอีกเรื่อยๆ จากการพูดกันปากต่อปากในสื่อแขนงต่างๆ

แม้แต่ตัว Han Kang เองก็อาจคาดไม่ถึงว่าผลงานของตัวเองจะได้รับการตอบรับจากประชาคมโลกมากมายขนาดนี้ เธอเป็นครูสอนวิชาการเขียนในสถาบันศิลปะกรุงโซล หรือ Seoul Institute of the Arts เธออายุ 54 ปี (เกิดปี 1970) Han Kang มีผลงานตีพิมพ์นิยายมาแล้ว 11 เรื่องและงานเขียนเรื่องสั้นอีกจำนวนมาก เธอได้รับรางวัลจากทั่วโลกมาแล้วมากกว่า 20 รายการจากงานเขียนเกือบทุกชิ้นที่เธอประพันธ์ ชีวิตครอบครัวของเธอมีกะหยี่ร้างและเธอเลี้ยงลูก 1 คน กล่าวกันว่าเธอใส่เรื่องราวในชีวิตของเธอผ่านตัวละครใน The Vegetarian ผ่านตัวละครคืออินเฮที่เป็นพี่สาวของยองเฮ ซึ่งในนิยายเธอมีลูก 1 คน และหย่าขาดกับสามีเช่นกัน

จากเนื้อหาที่มีความรุนแรงและฉากอีโรติกในบางช่วง จึงอาจกล่าวได้ว่า *The Vegetarian* เหมาะกับผู้อ่านในวัย 18+ หากอายุต่ำกว่านี้ควรมีผู้ปกครองคอยให้คำแนะนำ หนังสือเหมาะสำหรับนักศึกษาและครูอาจารย์ทุกคน เหมาะสำหรับเป็นหนังสืออ่านประกอบในวิชาเกี่ยวกับวรรณกรรม หรือวรรณกรรมเปรียบเทียบ หากต้องการฝึกภาษาอังกฤษไปด้วย ก็ควรหาฉบับภาษาอังกฤษมาอ่านดูสักครั้ง

Reference

Kang, H. (2007). *The Vegetarian*. New York: Hogarth.